

DANSK

Tekstretninger

INSTRUKTIVE TEKSTER

Velkommen til School To Go og dagens undervisning!

Dette er et forløb i faget "Dansk" om Tekst-retninger i tre episoder, med de tre temaer: "Instruktive tekster", "Reflekterende tekster", og til sidst "Overbevisende tekster". Fremtidige jobmuligheder og udfordringer". Der vil både være lytte-tekster og øvelser i episoderne.

Introduktion

Forestil dig, at du er på en spændende skattejagt, hvor hver ledetråd bringer dig tættere på skatten. Men for at finde ud af, hvor du skal gå hen næste gang, skal du kunne læse og forstå de ledetråde, du får. Nogle gange fortæller de dig præcis, hvad

du skal gøre, som en opskrift på et eventyr. Dette er meget lig det, vi skal lære om i vores danskundervisning: instruktive tekster.

Instruktive tekster er som disse ledetråde på skattejagten. De hjælper os med at forstå, hvordan man gør ting - trin for trin. Det kan være opskrifter, der viser os, hvordan man laver lækre cookies, eller brugsanvisninger, der fortæller os, hvordan man samler en ny legetøjsrobot. Disse tekster taler direkte til os og guider os, så vi kan opnå noget bestemt.

Når vi lærer om instruktive tekster, bliver vi bedre til at følge instruktioner og endda til at skrive vores egne. Forestil dig, at du kan skrive din egen opskrift på din yndlingskage for at dele med dine venner og familie, eller måske en guide til, hvordan man spiller dit yndlingsspil. Det er ikke kun nyttigt, men også sjovt!

I de kommende uger skal vi udforske forskellige typer af instruktive tekster. Vi skal se på, hvad der gør dem nemme eller svære at følge, og vi skal lære, hvordan vi kan lave vores egne instruktioner klarere og mere hjælpsomme for andre. Det bliver som at blive skattejæger-mestre, der ikke bare kan finde skatten, men også lave kort, der leder andre til den.

Så tag din eventyrhat på, og gør dig klar til at dykke ned i verdenen af instruktive tekster. Vi skal lære at følge ledetråde, opdage hemmeligheder og måske endda skabe vores egne skattejagter for andre at følge. Velkommen til et eventyr, hvor ordene viser vejen!

Læringsmål

1. Jeg skal kunne identificere en instruktiv tekst, som en opskrift eller en brugsanvisning.
2. Jeg skal kunne forklare formålet med instruktive tekster.
3. Jeg skal kunne følge en simpel opskrift eller brugsanvisning for at fuldføre en opgave.
4. Jeg skal kunne finde de vigtige dele af en instruktiv tekst, såsom materialelisten og trin-for-trin instruktionerne.
5. Jeg skal kunne skrive min egen simple instruktiv tekst.

Hvad er formålet med en instruktiv tekst?

Instruktive tekster er en slags vejledning, der hjælper os med at udføre opgaver eller forstå, hvordan noget fungerer. Forestil dig, at du har et nyt spil, du gerne vil spille, eller måske en ny opskrift, du vil prøve at lave. Men før du kan komme i gang, skal du vide, hvordan man gør. Det er her, instruktive tekster kommer ind i billedet. De er skrevet for at give os klare, trin-for-trin instruktioner, så vi nemt kan følge dem og opnå det, vi gerne vil.

Formålet med en instruktiv tekst er altså at gøre vores liv lettere ved at guide os gennem nye opgaver. Hvis du tænker over det, bruger vi disse tekster hele tiden. Når

vi laver mad ved at følge en opskrift, bygger et møbel med en samlevejledning, eller lærer at spille et nyt spil ved at læse reglerne, følger vi instruktive tekster. De fortæller os, hvilke materialer eller ingredienser vi skal bruge, og så viser de os nøjagtigt, hvad vi skal gøre, ét skridt ad gangen.

En god instruktiv tekst er klar og let at følge. Den skal være organiseret, så hver opgave eller hvert trin er let at forstå, og så man ikke bliver forvirret undervejs. For eksempel, i en opskrift på cookies, vil teksten først fortælle dig, hvilke ingredienser du skal bruge, og derefter, trin for trin, hvordan du blander dem sammen og bager dine cookies, så de bliver lige som de skal.

Disse tekster er ikke bare nyttige; de hjælper os også med at lære nye færdigheder. Når du følger en opskrift og laver en lækker ret, eller når du samler et møbel og ser det færdige resultat, har du lært noget nyt. Det er takket være de instruktive tekster, der guidede dig igennem processen.

Så, formålet med en instruktiv tekst er at guide os, lære os nye ting, og hjælpe os med at udføre opgaver med succes. Uanset om det er at lave mad, bygge noget, spille spil, eller noget helt fjerde, så giver disse tekster os den hjælp og vejledning, vi har brug for, for at komme i mål.

Hvordan er en instruktiv tekst opbygget?

Instruktive tekster er som opskrifter eller brugsanvisninger, der hjælper os med at gøre noget trin for trin. Tænk på dem som en slags skattekort, der leder dig til at fuldføre en opgave. Men i stedet for at lede efter skjulte skatte, hjælper de os med at lave mad, samle legetøj, eller lære nye spil. For at gøre dette nemt og forståeligt, er instruktive tekster bygget op på en særlig måde.

1. Titel

Først har vi titlen. Titlen fortæller os hurtigt, hvad teksten handler om. Det kunne være "Sådan bager du chokoladecake" eller "Hvordan man spiller Skak". Titlen er som overskriften på et skattekort. Den fortæller dig, hvad målet med din 'rejse' er.

2. Indledning

Derefter kommer indledningen. Det er et kort afsnit, som forklarer, hvad du vil opnå ved at følge instruktionerne, og nogle gange hvorfor det er nyttigt eller sjovt at gøre det. Indledningen kan også give dig en ide om, hvor svært eller let det er, og hvor lang tid det vil tage. Det er som starten på skattekortet, hvor du får at vide, hvad din mission er.

3. Liste over materialer eller ingredienser

Før du begynder på din opgave, skal du vide, hvad du har brug for. Derfor indeholder instruktive tekster ofte en liste over materialer eller ingredienser. Det er som at vide,

hvilket udstyr du skal have med dig på din skattejagt. For eksempel, hvis du skal bage en kage, vil listen inkludere mel, sukker, æg, og så videre.

4. Trin-for-Trin instruktioner

Nu kommer det vigtigste afsnit: trin-for-trin instruktionerne. Her bliver hver opgave du skal udføre beskrevet i detaljer, ét skridt ad gangen. Det er som at følge stien på skattekortet, hvor hvert trin fører dig tættere på skatten. Disse instruktioner skal være klare og nemme at forstå, så du nemt kan følge dem.

5. Afslutning

Til sidst kan der være en afslutning. Det er ikke altid, instruktive tekster har en afslutning, men hvis de har, kan den give dig ideer til, hvad du kan gøre næste gang, eller tips til, hvordan du kan gøre opgaven endnu bedre. Det er som at finde skatten og så få at vide, hvor du kan lede efter flere skatte.

Ved at følge denne opbygning, gør instruktive tekster det lettere for os at forstå og fuldføre forskellige opgaver. Det er som at have en guide ved din side, der trin for trin leder dig gennem noget nyt, indtil du når dit mål. Og det bedste er, at når du har lært, hvordan disse tekster er opbygget, kan du også begynde at skrive dine egne instruktioner for at dele dine færdigheder og opdagelser med andre.

Hvordan kan vi sørge for, at vores instruktioner er klare og nemme at følge?

Når vi skriver instruktioner, vil vi gerne være sikre på, at alle kan forstå dem og følge dem trin for trin, ligesom når man følger en opskrift for at lave en lækker kage eller bygge et modelskib med LEGO. For at gøre vores instruktioner klare og nemme at følge, er der nogle vigtige ting, vi skal huske på.

Brug af nummererede eller punktopstillede lister

Det første, vi kan gøre, er at bruge nummererede lister eller punkter. Det hjælper med at organisere vores instruktioner, så den, der læser dem, nemt kan se, hvilket skridt kommer først, hvilket kommer derefter, og så videre. Forestil dig, at du har en liste med ingredienser til en opskrift eller trinene til at bygge en fuglekasse. Hvis vi sætter numre eller punkter foran hvert skridt eller ingrediens, gør det det meget lettere for folk at følge med og holde styr på, hvor de er i processen.

Klarhed og præcision

Det er også super vigtigt at være klar og præcis. Det betyder, at vi skal være meget specifikke om, hvad man skal gøre, og hvordan man gør det. Vi skal undgå at bruge ord eller sætninger, der kan forvirre folk. For eksempel, i stedet for at sige "Put en

masse mel i skålen", er det bedre at sige "Put 200 gram mel i skålen". Det gør det meget klarere for den, der laver opskriften, og de ved præcist, hvad de skal gøre.

Brug af imperativ (Bydeform)

En anden god måde at gøre instruktioner klare på er at bruge imperativ, eller bydeform. Det er, når vi skriver sætninger, der direkte fortæller nogen, hvad de skal gøre. For eksempel, i stedet for at sige "Du skal åbne bogen", kan vi bare sige "Åbn bogen". Det gør sætningerne kortere og mere direkte, hvilket ofte gør det lettere for folk at følge instruktionerne.

Test dine instruktioner

Til sidst, en god måde at tjekke, om dine instruktioner er klare, er at lade nogen andre læse dem og følge dem. Hvis de kan gøre det uden problemer, har du gjort et godt job! Hvis de bliver forvirrede eller stopper op, ved du, at du måske skal gøre noget af din tekst klarere.

At skrive gode instruktioner handler om at gøre det så let som muligt for folk at følge dem. Når vi bruger nummererede eller punktopstillede lister, er klare og præcise, bruger imperativ og tester vores instruktioner på andre, kan vi være sikre på, at vores instruktioner hjælper folk med at opnå det, de skal, uden forvirring.

Lad os kigge på et eksempel.

Lad os tage et kig på et eksempel på en instruktiv tekst. Forestil dig, at vi har en opskrift på at lave chokolademuffins. Opskriften er en form for instruktiv tekst, fordi den guider os trin for trin gennem processen med at lave muffins. Her er hvordan den kunne se ud, og hvad vi kan lære af den:

Titel: Chokolademuffins

Dette er titlen. Den fortæller os, hvad vi kommer til at lave. Titlen skal være klar, så vi ved præcis, hvad opskriften handler om.

Ingredienser:

- 200 gram mel
- 100 gram sukker
- 50 gram kakao
- 2 æg
- 1 dl mælk
- 100 gram smør

Listen over ingredienser fortæller os, hvad vi skal bruge, før vi starter. Det er vigtigt, at denne del er præcis, så vi ikke glemmer noget.

Instruktioner:

1. Tænd ovnen på 180 grader.
2. Bland mel, sukker, og kakao i en skål.
3. Smelt smørret og lad det køle lidt af.
4. Slå æggene ud i en anden skål og pisk dem sammen med mælken.
5. Bland det smeltede smør i æggeblandingen.
6. Hæld æggeblandingen i skålen med de tørre ingredienser, og rør godt.
7. Fordel dejen i muffinsforme.
8. Bag i ovnen i 20 minutter.

Disse trin viser os præcis, hvad vi skal gøre, og i hvilken rækkefølge. Hver handling er beskrevet med et nummer, hvilket gør det let at følge med og holde styr på, hvor langt man er nået.

Hvad vi lærer af dette:

- Klarhed er nøglen: Hvert trin er skrevet klart, så vi ved præcist, hvad vi skal gøre.
- Brug af imperativ (bydeform): Instruktionerne bruger bydeform ("Bland", "Slå ud", "Bag"), hvilket gør dem direkte og lette at følge.
- Organisering: At dele opskriften op i dele (Titel, Ingredienser, Instruktioner) hjælper os med at organisere, hvad vi læser, og gør det nemmere at forberede sig og udføre opgaven.
- Præcision: Mængden af hver ingrediens er nøjagtigt angivet, og temperaturen og bagetiden er klart specificeret. Dette hjælper med at sikre, at muffinsene bliver lavet korrekt.

Når vi kigger på instruktive tekster som denne opskrift, kan vi se, hvor vigtigt det er at være klar og præcis i vores instruktioner. Det gør det ikke bare lettere for os selv, men også for andre, der måske vil følge dem. Ved at analysere, hvordan disse tekster er skrevet, kan vi lære at skrive vores egne instruktioner på en måde, der gør dem nemme at forstå og følge.

Nu er det tid til at lave et par opgaver og tænke over hvad vi lige har lært.

Arbejdsopgaver

1. Skattejagt: Lav en skattejagt til en makker, hvor I skal følge en række ledetråde for at finde en "skat". Dette hjælper jer med at øve at følge instruktioner.
2. Madlavning i Klasseværelset: Følg en simpel opskrift sammen med en makker, som at lave frugtsalat eller sandwiches. Læs opskriften og udfør trinene sammen.

3. Lav din egen instruktion: Arbejd i par og skriv en simpel instruktiv tekst, f.eks. hvordan man planter et frø eller hvordan man laver en papirflyver. Byt derefter instruktionerne med en anden gruppe, og se om de kan følge dem.
4. Instruktions-kritiker: Arbejd sammen med en makker og læs en række instruktive tekster med varierende kvalitet af instruktionerne. Vurder, hvilke instruktioner der er lettest at følge, og diskuter hvorfor.

Når du har svaret på opgaverne, så slutter denne episode.

Her starter ideerne til lærerne:

Ideer til læreren

1. Introduktion til instruktive Tekster: Start med at vise forskellige typer af instruktive tekster og diskutér deres formål. Dette kan inkludere opskrifter, brugsanvisninger for spil, og simple DIY-projekter.
2. Kogebog projekt: Som en klasse, saml jeres egne opskrifter for at lave en lille klasse-kogebog. Hver elev bidrager med en opskrift, som de har skrevet hjemme.
3. Byggeprojekt: Brug simple LEGO-sæt eller andre byggesæt med brugsanvisninger. Lad eleverne følge instruktionerne for at bygge modellen, og diskuter derefter, hvad der gjorde instruktionerne nemme eller svære at følge.
4. Video-instruktioner: Som en moderne tilgang, kan eleverne arbejde i grupper for at lave korte videoinstruktioner på en simpel aktivitet. Dette kan omfatte alt fra hvordan man binder sine sko, til hvordan man laver en bestemt håndværksaktivitet.

Ved at inkludere disse læringsmål og arbejdsopgaver i undervisningen, får eleverne på tredje klassetrin en dyb forståelse for og praktisk erfaring med at læse, analysere og producere instruktive tekster. Disse færdigheder vil ikke kun styrke deres læse- og skrivekompetencer, men også give dem praktiske færdigheder, de kan bruge i dagligdagen.